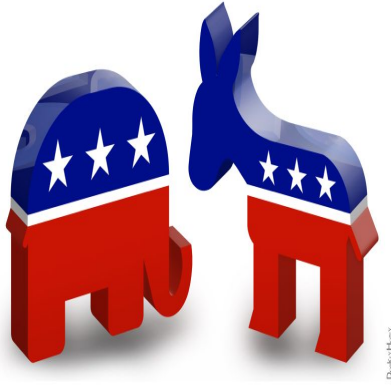

Toen de Republikeinen nog idealen hadden

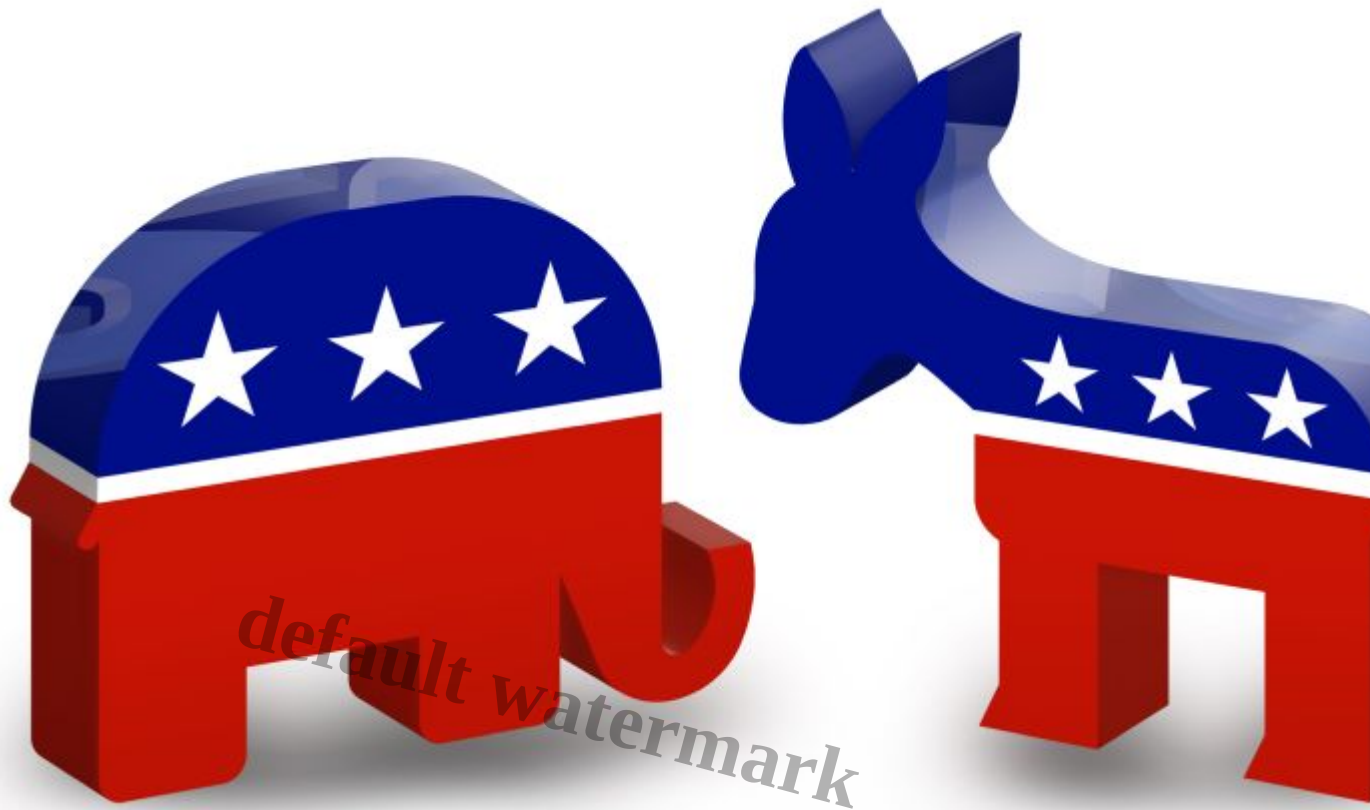
Beschrijving

De *Republikeinse Partij*, een van de twee grootste politieke partijen in de VS, ontstond uit sociale onrust en de politieke omwenteling van de periode vóór de *Amerikaanse Burgeroorlog*. De partij werd in 1854 opgericht door een coalitie van anti-slavernijactivisten, voormalige *Whigs*, *Free Soilers* en Noordelijke *Democraten* die zich verzetten tegen de *Kansas-Nebraska Act* en de uitbreiding van de slavernij naar de westelijke gebieden.

De periode in de Amerikaanse geschiedenis tussen de *Oorlog van 1812*¹ en het begin van de *Amerikaanse Burgeroorlog* was er een van tumultueuze politiek en verdeeldheid onder de verschillende bevolkings-groepen over de sociale en economische gevolgen van slavernij. Terwijl het *Noorden* geïndustrialiseerd was dankzij vrije arbeid, bleef het *Zuiden* afhankelijk van slavernij om zijn landbouweconomie te stimuleren. Hoewel de slavernij al sinds de oprichting in de *Verenigde Staten* bestond, begonnen sommige staten, met name in het *Noorden*, in de jaren 1820 emancipatiewetten aan te nemen. Tegelijkertijd nam de afhankelijkheid van slavernij in het *Zuiden* alleen maar toe met de uitvinding van de *cotton gin*² in 1793, en daarmee ook de pro-slavernijargumenten.

De vurige voorstanders van slavernij werden nu geconfronteerd met een groeiende abolitionistische³ beweging vanuit het *Noorden*, die pleitte voor de onmiddellijke afschaffing ervan. De golf van westwaartse expansie verergerde de verdeeldheid tussen Noord en Zuid en de pro- en anti-slavernij-groeperingen verder.

Het *Missouri Compromis*, aangenomen in 1820, temperde tijdelijk de oplopende spanningen door het evenwicht tussen slaven- en vrije staten te handhaven en een breedtegraad van 36°30'² noorderbreedte in te stellen binnen de westelijke gebieden van de voormalige *Louisiana Purchase*, waarboven slavernij verboden zou zijn. Het compromis werd later gewijzigd door het *Compromis van 1850*, toen de westelijke grens zich uitstrekte tot aan de *Stille Oceaan* na de verwerving van nieuw land na de *Mexicaans-Amerikaanse Oorlog*.

De mascotte van de Republikeinse Partij is een olifant, de Democraten hebben een ezel gekozen

Tegen die tijd werd het politieke landschap van het land gedomineerd door twee politieke partijen: de *Democraten* en de *Whigs*⁴. Terwijl de eerste de zuidelijke belangen steunde, leidde de verdeeldheid van de laatste over deze kwestie op basis van geografische grenzen uiteindelijk tot de ondergang van de partij.

De echte kwestie bereikte een hoogtepunt in 1854 met de goedkeuring van de *Kansas-Nebraska Act*, voorgesteld door senator *Stephen A. Douglass*. Deze wet liet de territoria *Kansas* en *Nebraska* beslissen of ze slavernij via volkssoevereiniteit zouden toestaan. Het delicate evenwicht dat het *Missouri Compromise* van 1820 in stand hield, was voorbij en de weg was vrijgemaakt voor de opkomst van een nieuwe politieke partij.

De verontwaardigde noorderlingen vreesden nu dat de uitbreiding van de slavernij, juist datgene wat ze in 1820 hadden geprobeerd te voorkomen, zich naar nieuwe territoria zou uitbreiden. Zelfs de meer gematigde voorstanders van slavernij, die deze alleen vanuit economisch oogpunt en niet vanuit moreel oogpunt bekeken, zagen de potentie van een landelijke verspreiding ervan, die vrije arbeid en de idealen van vrijheid en gelijkheid zou ondermijnen. Als reactie op het geweld, dat de kranten *“Bleeding Kansas”*• noemden, trokken pro- en antislavernij-kolonisten naar de regio om de uitslag van de eerste verkiezingen te beïnvloeden die over de slavernij in het gebied zouden gaan.

Door te wijzen op het onvermogen van zowel de *Whig*-partij als de *Democratische Partij* om de dringende problemen aan te pakken die het land uiteen dreven, ontstond een nieuwe politieke coalitie. Deze bestond uit een diverse groepering, waaronder

-
- antislavernijactivisten die zich inzetten voor de afschaffing van de slavernij,
 - voormalige industriële Whigs uit het Noorden die de inmiddels ter ziele gegane partij ontvluchtten, en
 - aanhangers van de Free Soils-beweging⁵ die opriepen tot het voorkomen van de uitbreiding van de slavernij naar de westelijke gebieden.

Samen met de Democraten uit het Noorden, die steeds meer in conflict raakten met hun kiezers uit het Zuiden, fuseerde de coalitie tot een nieuwe politieke partij: de *Republikeinen*.

De *Republikeinse Partij* werd werkelijkheid op 20 maart 1854 in *Ripon, Wisconsin*, en bracht alle tegenstanders samen die zich niet alleen verzetten tegen de *Kansas-Nebraska Act*, maar ook tegen de uitbreiding van de slavernij. De naam *Republikein*, gekozen om te verwijzen naar de *Amerikaanse Revolutie* en *Thomas Jeffersons* ideaal van vrijheid zoals verwoord in de *Onafhankelijkheidsverklaring*, werd de afwijzing van de nieuwe coalitie tegen de pro-Zuid-agenda van de *Democratische Partij*, door haar toewijding aan de principes van vrije arbeid, individuele rechten en gelijkheid.

Hoewel het partijprogramma economische modernisering, infrastructuurprojecten en vrije arbeid propageerde, was het juist haar verzet tegen de uitbreiding van de slavernij die haar plaats in de Amerikaanse geschiedenis zou vereeuwigen. Om degenen die minder radicaal waren dan de abolitionisten niet te vervreemden, betoogde de partij dat de uitbreiding van de slavernij naar de westelijke gebieden niet alleen immoreel was, maar ook een bedreiging vormde voor de economische kansen van vrije arbeiders.

Wat vaak overschaduwd wordt door de invoering van de *Free Soil Doctrine*, was de steun van de *Republikeinse Partij* aan vrije arbeid. Voorstanders zagen deze partij als de hoeksteen van de Amerikaanse democratie, die innovatie, zelfredzaamheid en economische stabiliteit aanmoedigde. Na snel aan populariteit te hebben gewonnen, zette de *Republikeinse Partij* *John C. Fremont* op de kandidatenlijst voor het presidentschap in de verkiezingen van 1856. Hun slogan, *Free Soil, Free Speech, Free Men, Fremont!*, vond weerklank bij veel noordelijke kiezers, maar bleek te weinig om de *Democraten* van de macht te verdrijven.

¹ De **Oorlog van 1812** was een militair conflict in het huidige Canada tussen enerzijds de Verenigde Staten en anderzijds het Verenigd Koninkrijk en zijn Noord-Amerikaanse koloniën, dat van 1812 tot 1815 plaatsvond. De oorlog, in de Verenigde Staten soms de *Second War of Independence* genoemd, begon nadat de Amerikaanse president Thomas Jefferson had besloten buiten de Europese conflicten te blijven. Hij wilde zich wijden aan de opbouw van de nieuwe natie; onder zijn bewind werd het grondgebied verdubbeld. De Verenigde Staten wilden bovendien ongehinderd handel blijven drijven met het Frankrijk van Napoleon Bonaparte en met de door Napoleon beheerste andere landen op het vasteland van Europa. Het Verenigd Koninkrijk wilde dit neutraliteitsrecht niet erkennen. Als reactie daarop kondigde Jefferson een handelsembargo af.

In 1812 verklaarde Jeffersons opvolger James Madison de oorlog aan het Verenigd Koninkrijk met als hoofddoel de Indiaans-Britse coalitie te breken en heel Canada te veroveren, of, zoals de Amerikanen het zagen, te bevrijden.

² Een **ontkorrelmachine** of **egreneermachine**, in het Engels *cotton gin*, is een machine die katoenvezels van zaden scheidt. De vezels worden verwerkt tot kleding of katoengoederen en de

zaden kunnen worden gebruikt om katoen te telen of voor het produceren van katoenzaadolie. De eerste moderne mechanische ontkorrelmachine werd gemaakt door de Amerikaanse uitvinder Eli Whitney in 1793 en gepatenteerd in 1794.

De uitvinding van de ontkorrelmachine bracht een enorme verbetering in de fabricage van katoen, waardoor de teelt ervan, en de daarbij behorende slavernij, in de zuidelijke staten van de Verenigde Staten een hoge vlucht nam.

³ **Abolitionisme** is het streven naar afschaffing van de slavernij. In de 18e eeuw ontstonden bewegingen die ijverden voor de afschaffing van de slavernij, zoals de *Société des amis des Noirs* in Frankrijk. In de 19e eeuw volgden onder meer de *Anti-Slavery Society* in het Verenigd Koninkrijk en de *Société antiesclavagiste de Belgique* in België  .

⁴ De **United States Whig Party** was een Amerikaanse politieke partij. De partij werd opgericht in de winter van 1833-1834 en hield op te bestaan bij het uitbreken van de Amerikaanse Burgeroorlog in 1861. Het ontstaan van de partij vond plaats in een informeel kader tijdens diners georganiseerd door *Nationaal Republikeinse* politici zoals Henry Clay en John Quincy Adams. De partij werd gebaseerd op het model van de Britse Whig Partij en had als voornaamste doelstelling oppositie te bieden tegen het beleid van president Andrew Jackson. De partij trok ook vele leden aan die voornamelijk begaan waren met de belangen van de Noordelijke Staten.

⁵ De **Free Soil Party** was een politieke partij in de Verenigde Staten en was actief van 1848 tot en met 1854, toen het opging in de Republikeinse Partij. De partij was met name gericht op one-issue, namelijk het stoppen van de uitbreiding van de slavernij in de westelijke territoria van de Verenigde Staten.

Datum aangemaakt

2025/07/10